

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH RZECZOZNAWCÓW SAMOCHODOWYCH DAC-12

*Wydanie 4
Warszawa, 19.05.2015 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie	2
2	Definicje	2
3	Wymagania akredytacyjne	2
4	Specyficzne wymagania	3
4.1	Jednostka certyfikująca	3
4.2	Proces egzaminu	3
4.3	Zawieszanie, cofanie lub ograniczanie zakresu akredytacji.....	4
4.4	Nadzór	4
4.5	Proces ponownej certyfikacji.....	4
5	Zakres akredytacji	4
6	Szczegółowe zasady akredytacji	4
7	Postanowienia końcowe	4
8	Dokumenty związane	5
9	Załączniki	5

1 Wprowadzenie

W niniejszym dokumencie podano wymagania, które powinna spełnić jednostka certyfikująca rzeczoznawców samochodowych, aby mogła być uznana za kompetentną i wiarygodną. Jednostki certyfikujące osoby, ubiegające się o akredytację i akredytowane w powyższym zakresie, powinny spełniać wymagania akredytacyjne zawarte w dokumentach wymienionych w punkcie 3 niniejszego dokumentu.

Niniejszego dokumentu nie należy interpretować jako zawężającego wymagania zawarte w normie PN-EN ISO/IEC 17024. Zadaniem dokumentu jest ujednoczenie niektórych wymagań dla jednostek certyfikujących, prowadzących certyfikację osób w tak specyficznej dziedzinie jak rzeczoznawcy samochodowi.

Ogólne wymagania stawiane rzeczoznawcom samochodowym są określone w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (**tekst jednolity Dz. U. 2012 r., poz. 1137 z późniejszymi zmianami**).

Ustawodawca określił czynności związane z ruchem drogowym i techniką samochodową, wymagające profesjonalnej oceny przez rzeczoznawców samochodowych, a także warunki, jakie musi spełniać taki rzeczoznawca ubiegający się o wpisanie na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego ds. transportu. Warunki te sformułowano w art. 79 a, ust. 1. i **1a**. przedmiotowej ustawy. Jednym z nich jest posiadanie certyfikatu wydanego przez jednostkę certyfikującą osoby, akredytowaną w polskim systemie akredytacji (art. 79 a, ust. 1, p. 6).

Mając na uwadze zapewnienie jednolitego sposobu działania jednostek certyfikujących rzeczoznawców samochodowych, wydawania przez nie certyfikatów, potwierdzania **kompetencji** oraz jednolitych procesów certyfikacji w jednostkach certyfikujących, opracowano i ustanowiono ramowe zasady działania jednostek tego typu.

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany przez PCA w uzgodnieniu z Ministrem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komitetem Technicznym ds. Akredytacji, powołanym przy Polskim Centrum Akredytacji.

2 Definicje

Dla potrzeb niniejszego dokumentu stosuje się definicje zawarte w dokumentach przywołanych w punkcie 3 niniejszego dokumentu, a ponadto:

ustawa - ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (**tekst jednolity Dz. U. 2012 r., poz. 1137 z późniejszymi zmianami**),

norma - norma PN-EN ISO/IEC 17024 Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby,

rzeczoznawca - rzeczoznawca samochodowy w rozumieniu ustawy,

pula - zbiór pytań egzaminacyjnych zastrzeżonych do wykorzystywania wyłącznie na egzaminie.

3 Wymagania akredytacyjne

Jednostka certyfikująca rzeczoznawców samochodowych, **aby mogła być uznana za kompetentną i wiarygodną powinna spełniać:**

- **ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie PN-EN ISO/IEC 17024 Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby;**
- **specyficzne wymagania akredytacyjne podane w niniejszym dokumencie DAC-12, przy czym słów „powinien; należy” użyto do wskazania tych postanowień, które odzwierciedlając wymagania właściwej normy i ustawy, są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełniania wymagań normy i ustawy. Jednostka może spełniać te wymagania w inny, równoważny**

sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez Polskie Centrum Akredytacji.

Ponadto w akredytacji jednostek certyfikujących rzeczoznawców samochodowych, mają zastosowanie warunki właściwe dla akredytacji jednostek certyfikujących osoby określone w dokumentach PCA (w szczególności DACP-01), w tym polityki PCA i obowiązkowe dokumenty EA i/lub IAF.

4 Specyficzne wymagania

Poniżej zamieszczono wytyczne do wymagań wybranych punktów normy PN-EN ISO/IEC 17024. Dla ułatwienia zastosowano następujący system identyfikacji wytycznych:

W.X.Y.Z, gdzie: X.Y.Z oznacza punkt normy PN-EN ISO/IEC 17024

4.1 Jednostka certyfikująca

W. 8.2 Jednostki certyfikujące stosują jednolite kryteria oceny dla kandydatów na certyfikowanych rzeczoznawców.

O certyfikat rzeczoznawcy może ubiegać się osoba, która spełnia wymagania zawarte w ustawie:

1. posiada co najmniej średnie wykształcenie;
2. posiada 2-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją (nie stosuje się do osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej);
3. posiada prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C;
4. nie była karana wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne;

a ponadto:

5. przedstawiła wykaz wykonanych ekspertyz (zawierający co najmniej 10 ekspertyz), z którego co najmniej trzy podlegają wyborowi i ocenie przez jednostkę certyfikującą;
6. zobowiązała się do przestrzegania zasad Kodeksu Etyki Zawodowej Rzeczoznawcy Samochodowego – Załącznik 1;
7. uiściła opłaty związane z procesem certyfikacji rzeczoznawców samochodowych.

Spełnienie ww. wymagań należy odpowiednio udokumentować.

4.2 Proces egzaminu

W. 9.3.1

Komisja egzaminacyjna

Egzamin przeprowadza Komisja Egzaminacyjna złożona z co najmniej 3 osób, dla których wymagania kompetencyjne zostały określone przez jednostkę certyfikującą. Skład Komisji Egzaminacyjnej określa jednostka certyfikująca, kierując się zasadą posiadania przez członków Komisji odpowiednich kompetencji.

Forma egzaminu

Egzamin składa się z dwóch części:

1. egzaminu pisemnego w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z co najmniej 15 pytań,
2. egzaminu ustnego składanego przed Komisją Egzaminacyjną.

Pytania do testu pisemnego są wybierane przed egzaminem z puli, z zachowaniem poufności wyboru pytań.

Pozytywny wynik egzaminu testowego upoważnia do przystąpienia do egzaminu ustnego. Za pozytywny wynik uznaje się udzielenie prawidłowej odpowiedzi na co najmniej 50% pytań + 1 pytanie.

Egzamin ustny obejmuje odpowiedź na co najmniej 6 pytań. Każdy z członków Komisji Egzaminacyjnej dokumentuje niezależnie swoje oceny z odpowiedzi zapisami: „zdał” lub „nie zdał”, albo „pozytywny” lub „negatywny”. Za pozytywny wynik uznaje się udzielenie prawidłowej odpowiedzi na 2/3 zadanych pytań.

Zasady tworzenia puli

Pula składa się z testowych pytań egzaminacyjnych posiadanych przez każdą z akredytowanych lub wnioskujących o akredytację jednostek certyfikujących. Każda jednostka posiada w puli nie mniej niż 150 pytań z tematyki określonej w zakresie i programie certyfikacji. Pula podlega aktualizacji co najmniej raz do roku.

Zakres tematyczny objęty pytaniami udostępniany jest kandydatom.

4.3 Zawieszanie, cofanie lub ograniczanie zakresu certyfikacji

W. 9.5.1 Akredytowane jednostki certyfikujące zawiadamiają ministra właściwego ds. transportu prowadzącego listę rzeczoznawców samochodowych o cofniętych i zawieszonych certyfikatach.

4.4 Nadzór

W. 8.3 c) Częstość przeprowadzania przez jednostkę działań w nadzorze powinna być ustalana w programie certyfikacji.

4.5 Proces ponownej certyfikacji

W. 9.6.5 Przy ponownej certyfikacji powinna być stosowana forma oceny w postaci egzaminu. Zaleca się, aby forma egzaminu dla ponownej certyfikacji była identyczna do egzaminu początkowej certyfikacji.

5 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji określa się zgodnie z Tabelą 1.

Tabela 1.

Rodzaj certyfikowanych osób	Nazwa lub akronim programu certyfikacji	Przepis prawny/ Dokument normatywny stanowiący podstawę certyfikacji
Rzeczoznawcy samochodowi		Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, art. 79a (Tekst jednolity: Dz. U. 2012, poz. 1137, z późn. zm.)

6 Szczegółowe zasady akredytacji

PCA podczas prowadzenia ocen jednostek certyfikujących rzeczoznawców samochodowych postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami akredytacji podanymi w dokumentach DA-01 oraz DACP-01.

7 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu zastępuje wydanie 3 z 29.04.2014 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 163 z dnia 19.05.2015 r. i obowiązuje od dnia 19.07.2015 r. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

8 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 3 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji,

DACP-01 Akredytacja jednostek certyfikujących osoby

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz. U. 2012 r., poz. 1137 z późniejszymi zmianami),

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl).

Dokumenty EA, IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu.

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia wybranych dokumentów EA, IAF i ILAC dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do tych dokumentów jest bezpłatny.

9 Załączniki

Załącznik nr 1 Kodeks etyki zawodowej rzeczoznawcy **samochodowego**.

Załącznik nr 1

**KODEKS ETYKI ZAWODOWEJ
RZECZOZNAWCY SAMOCHODOWEGO**

§1

Niniejszy Kodeks określa wymagania i zasady postępowania rzeczoznawcy samochodowego zwanego dalej Rzeczoznawcą.

§2

1. Rzeczoznawca obowiązany jest do przestrzegania prawa, norm wykonywania zawodu i zasad współżycia społecznego oraz dbałości o swoją godność osobistą, zwłaszcza w czasie wykonywania czynności z zakresu praktyki zawodowej.
2. Rzeczoznawca obowiązany jest do powstrzymywania się od wszelkich zachowań, które mogłyby zaszkodzić dobrej opinii rzeczoznawców.
3. Postępowanie Rzeczoznawcy, które poddaje w wątpliwość jego uczciwość i odpowiedzialność lub podważa zaufanie do wykonywanych przez niego czynności zawodowych stanowi naruszenie niniejszych norm etycznych.

§3

1. Postępowanie Rzeczoznawcy powinna cechować rzetelność, dokładność, bezstronność, skrupulatność i profesjonalizm zawodowy".
2. Rzeczoznawca nie jest związany żądaniami zamawiającego lub osób zainteresowanych wynikiem jego pracy, jeżeli pozostawałyby one w sprzeczności z prawem lub normami zawodowymi.

§4

Obowiązkiem Rzeczoznawcy jest godne reprezentowanie swojego środowiska zawodowego wobec innych osób lub środowisk, zgodnie z jego najwyższymi umiejętnościami i wysokim poziomem zawodowym i etycznym.

§5

Rzeczoznawca nie może dokonywać ocen i opinii technicznych, szczególnie wyceny pojazdu własnego lub osoby bliskiej, gdyż mogłoby to wywołać wątpliwości, co do obiektywizmu Rzeczoznawcy. Dotyczy to także sytuacji, gdy Rzeczoznawca pozostaje w stosunku zależności osobistej lub służbowej w odniesieniu do zamawiającego.

§6

Rzeczoznawca obowiązany jest stale doskonalić swoją wiedzę zawodową i dbać o to, aby w swoich czynnościach zawodowych wykorzystywać najnowsze zdobycze praktyki i nauki.

§7

Rzeczoznawca nie powinien podejmować się wykonywania czynności z zakresu praktyki zawodowej, które wykraczałyby poza jego wiedzę i kompetencje zawodowe.

§8

Rzeczoznawca obowiązany jest do zachowania tajemnicy zawodowej i nie ujawniania osobom trzecim informacji, które uzyskał od zamawiającego w toku wykonywania czynności zawodowych. Obowiązek ten spoczywa na Rzeczoznawcy również po ustaniu wykonywania czynności chyba, że z tego obowiązku zwolnił go sąd lub inny właściwy organ, albo zamawiający.

§9

W stosunkach między Rzeczoznawcami obowiązują zasady koleżeństwa, wzajemna lojalność i współpraca.

§10

1. Rzeczoznawca wykonuje czynności z zakresu praktyki zawodowej zgodnie z najlepszą wiedzą fachową i należyłą starannością.
2. Każda czynność powinna być wykonywana zgodnie ze standardami zawodowymi.
3. Rzeczoznawca obowiązany jest podać w opinii (ocenie) dane, z których korzystał oraz podać ich źródła.

§11

Rzeczoznawcy nie wolno przyjmować w związku z wykonywanymi czynnościami jakichkolwiek korzyści osobistych lub majątkowych, poza wynagrodzeniem ustalonym w umowie.

§12

Klient zawierający umowę z Rzeczoznawcą lub z jednostką gospodarczą jego zatrudniającą, ma prawo oczekiwać, że Rzeczoznawca wykonujący zlecenie będzie postępował zgodnie z normami niniejszego Kodeksu.

§13

Rzeczoznawca nie może działać, ani brać udziału w działaniach stanowiących nieuczciwą konkurencję lub nieuczciwą reklamę. Co należy rozumieć pod pojęciem nieuczciwej konkurencji i reklamy wyjaśniają przepisy:

- Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
- Kodeksu Pracy Dział czwarty, Rozdział II a. pod tytułem „Zakaz konkurencji”.

§ 14

Przepisy niniejszego Kodeksu obowiązują wszystkich Rzeczoznawców bez względu na to, w jakiej formie realizują działalność gospodarczą.